

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Маліновська Наталія

*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної
педагогіки і психології та спеціальної освіти
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, Україна*

Сучасна вища освіта переживає значні трансформації через швидке впровадження цифрових технологій, глобалізацію та соціальні виклики. Дистанційне навчання стало важливим інструментом, який дозволяє забезпечити доступ до освіти в умовах обмежень (карантин, війна, географічна віддаленість) та інтегрувати сучасні інформаційні технології у підготовку майбутніх фахівців. Для здобувачів вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта дистанційне навчання відкриває можливості оволодіти цифровими компетентностями, організувати самостійну роботу, активно взаємодіяти з одногрупниками та викладачами.

Разом з тим, такий формат ставить низку психологічних та педагогічних викликів: зниження мотивації, ризик емоційного вигорання, недостатній рівень соціальної взаємодії та складнощі у формуванні соціальних навичок. В умовах дистанційного навчання особливо актуальною стає організація психолого-педагогічного супроводу, який забезпечує підтримку психологічного комфорту студентів, розвиток їхньої самостійності, мотивації, комунікативних і професійних компетентностей та оптимальну організацію взаємодії з викладачами.

Вітчизняні вчені активно розробляють наукові підходи до організації психолого-педагогічного супроводу фахової підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти (Г. Беленька, А. Богуш, Н. Кічук, Л. Коваль, Р. Кондратенко, К. Крутій, Н. Лисенко, Н. Манжелій, Т. Науменко, О. Поліщук, Т. Танько, Х. Шапаренко та ін.). Учені підкреслюють важливість інтеграції психологічної підтримки та педагогічних інструментів у дистанційний освітній процес для підвищення ефективності підготовки майбутніх вихователів.

Як цілісну систему розглядає психолого-педагогічний супровід фахової підготовки майбутнього педагога ЗДО І. Непомняща, вважаючи супроводом системно організовану діяльність, у процесі якої створюються соціально-психологічні й педагогічні умови для успішного навчання й розвитку кожного студента в освітньому середовищі закладу вищої освіти [3, с.169].

Ефективність психолого-педагогічного супроводу в процесі дистанційного навчання досягається наступними умовами: наявністю у студентів комп'ютерної грамотності, індивідуальних та особистісних особливостей студентів, створення психологічного комфорту, що включає в себе здатність викладача до діалогу засобами інформаційних технологій, володіння студентами навичками самостійної роботи, забезпечення ефективної взаємодії всіх компонентів системи дистанційного навчання [2, с.51].

Метою дослідження є визначення ефективних підходів до психолого-педагогічного супроводу студентів у процесі дистанційного навчання, розкриття їх ролі у формуванні професійної компетентності майбутніх вихователів.

У сучасній педагогічній науці [1; 2; 4; 6; 7] виділяють кілька підходів до організації психолого-педагогічного супроводу в умовах дистанційного формату, які враховують специфіку опосередкованої взаємодії, цифрового середовища та обмеження можливостей безпосереднього контакту.

Особистісно орієнтований підхід у дистанційному навчанні дозволяє врахувати індивідуальні потреби студентів, різний рівень цифрової компетентності, навчальні стилі та темп роботи. Він сприяє підтримці внутрішньої мотивації та створенню відчуття індивідуальної значущості навіть за відсутності очного спілкування [6, с.52].

Компетентнісний підхід в умовах онлайн-навчання акцентує увагу на формуванні у майбутніх вихователів професійних умінь, необхідних для їхньої діяльності, із застосуванням цифрових ресурсів, інтерактивних платформ для віртуальних практик [1, с.24].

Соціально-емоційний підхід у дистанційній освіті забезпечує психологічний комфорт для студентів завдяки онлайн-консультаціям, груповим обговоренням та створенню атмосфери підтримки, що зменшує тривожність і ризик емоційного виснаження [7, с.5].

Практико-орієнтований підхід у форматі онлайн реалізується через віртуальні практичні завдання, моделювання педагогічних ситуацій, використання відеоматеріалів і цифрових інструментів, що дозволяє студентам поєднувати теорію з практикою.

Соціально-конструктивістський підхід в дистанційному форматі передбачає використання групових проєктів, онлайн-форумів, відеоконференцій, де студенти спільно конструюють знання, взаємодіють і навчаються один в одного, долаючи відчуття ізоляваності.

Інклюзивний підхід у дистанційній освіті орієнтований на використання доступних платформ, адаптованих завдань і різних каналів комунікації, що дозволяє долучати студентів з особливими освітніми потребами та різним рівнем технічних можливостей [4, с.307].

Підхід саморегульованого навчання набуває особливої ваги, адже студенти повинні самостійно планувати час, виконувати завдання без постійного контролю викладача, розвивати навички самоконтролю та відповідальності.

Реалізація зазначених підходів у дистанційному навчанні студентів передбачає створення цілісного освітнього середовища, яке поєднує технологічні, методичні та психолого-педагогічні ресурси. Так, соціально-емоційний підхід втілюється завдяки використанню інтерактивних платформ для спільної роботи, проведенню онлайн-консультацій, створенню ситуацій емоційної підтримки. Соціально-конструктивістський підхід виявляється у впровадженні групових проєктів, дискусій, обговорень у форумах та чатах. Інклюзивний підхід забезпечується адаптацією навчальних матеріалів до різних освітніх потреб, використанням альтернативних форматів подання інформації (аудіо, відео, текст), а також залученням асистивних технологій.

Ефективне впровадження цих підходів потребує від викладача не лише володіння сучасними ІКТ, а й розвитку гнучких педагогічних стратегій, які враховують різноманіття потреб студентів у дистанційному форматі.

Таким чином, адаптація традиційних педагогічних підходів до умов дистанційного навчання дозволяє зробити психолого-педагогічний супровід цілісним, ефективним, забезпечити професійний розвиток майбутніх вихователів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зайцева Т., Кравцова Л., Камінська Н. Застосування платформи дистанційного навчання щодо реалізації компетентнісного підходу у підготовці фахівців. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2016. 1 (1). С.19-22.
2. Кузьмінський А. І., Кучай О. В., Біда О. А., Чичук А. П., Сігетій І. П., Кучай Т. П. Дистанційне навчання в підготовці фахівців у закладах вищої освіти. Збірник наукових праць. *Методологічні проблеми впровадження цифрових технологій та інноваційних методик навчання*. Випуск 60. Вінниця, 2021. 51-57.
3. Непомняща І. М. Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки майбутніх фахівців закладів дошкільної освіти. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Випуск 3 (128). Одеса, 2019. С.165-171.
4. Ніколаєску І. О., Михальчук О. О., Нікітська Ю. М. Психолого-педагогічний супровід дистанційного освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами: колективна монографія. Одеса, «Publishing House «Helvetica», 2022. С.301-311.
5. Психолого-педагогічний супровід формування професійно-методичної спрямованості особистості майбутніх фахівців дошкільної освіти (колективна

монографія) /А. М. Богуш, Л. І. Березовська, С. В. Діхтяренко, Н. В. Маліновська, Р. Г. Найда /за загальною і науковою редакцією А. М. Богуш. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. 296 с.

6. Швець О. Г., Осьмук Н. Г., Ліцман Ю. В. Особистісно-орієнтований підхід при організації дистанційного навчання студентів [Електронний ресурс] Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences, 2020. VIII(42). С. 48-51.

7. Шпак М. М. Психоемоційний стан студентів в умовах дистанційного навчання. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Психологічні науки». Херсон, 2021. С.4-15.